

TISKOVÁ ZPRÁVA

VĚTŠINA ČESKÝCH I SLOVENSKÝCH MEDIKŮ CHCE PO STUDIU PRACOVAT VE SVÉ ZEMI

V Praze 4. května 2020 – Zájem českých studentů 4., 5. a 6. ročníků českých lékařských fakult pracovat v České republice po ukončení svého studia je převažující. 82 % studentů českého občanství, studujících v České republice, má zájem zůstat po ukončení svého studia v tuzemsku. Svůj cíl pracovat po ukončení svého studia na Slovensku uvedlo 77 % slovenských studentů slovenského občanství 4., 5. a 6. ročníků slovenských lékařských fakult.

Nejčastěji by svou praxi během studia chtěli čeští (53 %) i slovenští (58 %) studenti vykonávat v univerzitní či fakultní nemocnici, a to z důvodu širokého spektra pacientů a výkonů. Zajímavý je pohled preference českých a slovenských mediků, pokud jde o výběr zahraniční země, ve které chtějí po ukončení studia pracovat. Nejžádanější lokalitou pro české i slovenské studenty je Německo.

Nejčtenějším důvodem pro rozhodnutí věnovat se lékařské profesi v zahraničí jsou jednoznačně tamní lepší platové podmínky. Čeští studenti mají představu svého platu po první atestaci nejčastěji (28 %) v rozmezí od 40 do 50 tisíc Kč, případně (27 %) v rozmezí od 50 do 60 tisíc Kč. U slovenských studentů je očekávaný plat po první atestaci vyšší, a to nejčastěji v rozmezí od 60 do 70 tisíc Kč (28 %). 1/3 studentů, kteří chtějí vykonávat svou lékařskou profesi v zahraničí, pomýšlí po své první atestaci nejčastěji na plat, který přesáhne částku sto tisíc Kč. Tyto závěry vyplynuly z průzkumu, který na přelomu roku 2019 a 2020 realizovala organizace HealthCare Institute o.p.s.

V rámci 5. ročníku celostátního průzkumu „Barometr mezi mediky“ byli osloveni studenti 4., 5. a 6. ročníků osmi lékařských fakult v České republice a čtyř lékařských fakult na Slovensku. Celkově se do tohoto průzkumu zapojilo 1089 respondentů z českých lékařských fakult a 419 respondentů ze slovenských lékařských fakult.

Cílem tohoto unikátního celostátního průzkumu bylo zjistit, jaké množství studentů českých a slovenských lékařských fakult plánuje po ukončení vysokoškolského studia hledat zaměstnání v tuzemsku a jaké množství studentů je již rozhodnuto hledat pracovní nabídky v zahraničí. V neposlední řadě bylo rovněž cílem identifikovat hlavní příčiny či důvody pro jejich rozhodování.

„Výsledky nového průzkumu mezi mediky jsou pro české zdravotnictví velmi pozitivní zprávou, neboť jasně potvrzují rostoucí zájem mediků setrvat po ukončení studia v České republice. Jsem přesvědčen, že tomu napomáhají i kroky ministerstva. Řešíme nedostatek zdravotníků, snižujeme administrativu, zkracujeme délku postgraduálního studia a navyšujeme příspěvek na rezidenční místa. Do lokalit, kde je nedostatek lékařů, směřujeme dotace. Věřím, že svou roli v rozhodování mediků hraje také probíhající reforma primární péče, která významně zlepšuje systém organizace péče o pacienta a zvyšuje prestiž profese praktického lékaře. Důležitost reformy potvrzuje i provedený průzkum, podle kterého přes 18 % dotázaných uvedlo, že má po studiu zájem o práci praktického lékaře. Mladým lékařům vysíláme jasný signál, že jsme tu pro ně. Že děláme maximum pro plnění jejich potřeb a pro zlepšování pracovních podmínek,“ řekl ministr zdravotnictví **Mgr. et Mgr. Adam Vojtěch, MHA.**

„Výsledky pátého ročníku Barometru dokazují, že české zdravotnictví se pro budoucí mladé lékaře a lékařky stává čím dál větší perspektivou. Letos se pro práci v českém zdravotnictví vyslovilo 82 % dotázaných z řad českých studentů českého občanství. Zkušenosti ze stáží, lepší platové podmínky či kvalita života, to jsou neustále se opakující příčiny odchodu absolventů medicíny do zahraničí. Stěží se můžeme zcela vyrovnat těmto atraktivním nabídkám. Postupné zvyšování nástupních platů, zajímavé pracovní podmínky a různé benefity, které zaměstnavatelé mladým lékařům nabízejí, jsou ukazateli toho, že snaha o stabilizaci českého zdravotnického systému je naplňována a studenti medicíny tak méně uvažují o tom, zda využít pracovních nabídek v zahraničí. Je ovšem třeba věnovat nemalé úsilí rovněž tomu, aby ti absolventi, kteří v České republice svou lékařskou kariéru započnou, ji zde chtěli vykonávat i v následujících letech. Jsem rád, že HealthCare Institute každoročně udržuje tuto svou aktivitu, díky níž můžeme všichni sledovat, jak se mění názory studentů v závislosti nejen na aktuální situaci ve světě, ale i na domácí půdě,“ doplnil rektor Univerzity Karlovy **prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc., MBA.**

„V prvom rade by som rád zdôraznil, že nepoznajúc výsledky tohto a ďalších prieskumov, bolo by len veľmi ťažké prijímať rozumné, nové zásady štátnej politiky smerom ku zabezpečeniu kvalitnej zdravotníckej starostlivosti v SR (ČR). Je potrebné dôkladne poznať charakteristiku študentov v oboch krajinách, vedieť ich skladbu, priority odborného zamerania, ale aj dôvody, ktoré môžu byť v konečnom dôsledku nadradené pri rozhodovaní, kde a ktorú oblasť medicíny bude budúci absolvent medicíny preferovať. Pri pohľade na výsledky prieskumu a skúsenosti z predchádzajúcich rokov (dekád), kedy síce tieto prieskumy neboli realizované, ale potvrdzuje ich realita v nemocničnom i ambulantnom teréne, je potešujúca skutočnosť, že veľká väčšina budúcich absolventov vyjadruje vôľu zostať pracovať v materskej krajine. Aktuálne je to 75 % opýtaných spomedzi všetkých účastníkov prieskumu. Zrejme dĺžkou štúdia sa táto skutočnosť modifikuje (skúsenosti, rodinné zázemie apod.), pretože napr. realita za rok 2018/2019 hovorí, že konkrétne z Lekárskej fakulty UPJŠ zostalo v SR pracovať až 92 % absolventov. Domnievam sa, že je to aj tým, že sa menia niektoré priority a napokon predsa dochádza k istým pozitívnym zmenám aj v slovenskom zdravotníctve. Určite nie nezaujímavé zistenie je, že spomedzi tých, ktorí chcú zostať pracovať v SR, sú hlavným dôvodom zotrvania skúsenosti zo stáží a referencie lekárov. Naproti tomu otázky finančné preferuje len asi 1/5 spomedzi všetkých absolventov. Vzhľadom k mojim vedomostiam

o finančnom ohodnotení u nás a v zahraničí to považujem aj za známku dobrého hodnotového a morálneho kreditu našich študentov. Perspektíva odborného rastu, kvalita vybavenia a pracovného kolektívu, spolu s možnosťou úspešného kvalifikačného rastu, sú rozhodujúcimi kritériami pre voľbu pracovného miesta. Zrejme aj preto najviac spomedzi tých, ktorí chcú opustiť SR, ale aj ČR, mieri do Nemecka a Rakúska, určujúcim faktorom je výška ohodnotenia práce a všeobecne lepšie pracovné a životné podmienky. V SR vidím rezervy hlavne v aktívnej podpore LF pri vykonávaní praxí (v SR oveľa nižší podiel krajských a okresných nemocníc), žiada sa však aj časovo širšie a kvalitatívne lepšie uplatnenie výučby pomocou simulátorov a virtuálnej medicíny (o tejto potrebe nás nepriamo poučila aj súčasná pandémia COVID-19). Predstavy o platoch je pomerne ťažké hodnotiť aj vzhľadom k značnej diferencii medzi jednotlivými odbormi, typmi zdravotníckych inštitúcií ako aj ďalším možnostiam ich navýšenia (okrem tarifných platov). Pokiaľ ide o záujem o jednotlivé odbory, neprekvapuje, že tradične je najväčší záujem o „veľké odbory“, a mňa osobne teší, že na 1. mieste v oblasti záujmu je na Slovensku ARO. To potvrdzuje skutočnosť, že mladí sa „neboja ťažkej a náročnej medicíny“, a zároveň veľmi potešujúci je aj číselne rastúci údaj (v porovnaní s rokom 2018), že takmer 80 % študentov je ochotných obetovať svoj voľný čas v prospech svojho odborného a kariérneho rastu. Nepochybne všetci dekaní lekárskeho fakúlt si vedia predstaviť ďalšie skvalitňovanie prostredia pre vzdelávanie, modernizáciu výučbového procesu, jeho ďalší posun od memorizácie k logickému mysleniu s čo najširším prepojením s reálnym medicínskym prostredím a výkonmi. To je cesta, akou sa dá najľahšie dosiahnuť to, aby drvivá väčšina absolventov zostala pôsobiť v domovských krajinách,” zmínil dekan Lékařské fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach **prof. MUDr. Daniel Pella, PhD.**

„Dostupnosť kvalitnej zdravotnej starostlivosti je pre Trnavský samosprávny kraj prioritou, podobne ako pre všetky kraje v Slovenskej republike. V tejto súvislosti ma výsledky prieskumu príjemne prekvapili. Vyplýva z nich totiž, že mnohí slovenskí študenti domácich fakúlt, ale aj niektorí slovenskí študenti českých fakúlt, uvažujú o profesionálnom uplatnení sa na Slovensku. Menej potešujúce však je, že podľa výsledkov prieskumu všeobecné lekárstvo nie je dostatočne atraktívne pre študentov slovenských fakúlt. Nedostatok všeobecných lekárov pre dospelých, ako aj pre deti a dorast, je pritom jednou z kľúčových výziev, ktorej čelíme už dnes, a to predovšetkým v menej rozvinutých častiach našich krajov. Aj v tejto súvislosti pripravujeme motivačný podporný program na prilákanie nových lekárov do Trnavského kraja a špeciálne pre mladých lekárov pripravujeme aj rezidentský program, vrátane podpory bývania a atestačnej prípravy,” uvedl predseda Združenia samosprávnych krajov - SK 8 a predseda Trnavského samosprávneho kraja **Mgr. Jozef Viskupič.**

*„Vítam a podporujem aktivitu HealthCare Institute, ktorý realizuje medzinárodný prieskum **Barometer medzi medikmi 2019** už po tretí raz aj medzi študentmi lekárskeho fakúlt na Slovensku. Považujem za užitočné pre našu spoločnosť a vo verejnom záujme definovať motívy a dôvody rozhodovania sa mladých medikov kde, pre koho, v akej odbornosti a za akých podmienok chcú po ukončení štúdia pracovať. Oceňujem, že pre študentov medicíny sú pri výbere pracoviska rozhodujúce pracovné vedenie kolektívu, kolektív a možnosti predatestačnej prípravy, a nie plat. Mrzí ma, že podľa prieskumu takmer každý štvrtý*

slovenský medik nechce zůstat pracovat na Slovensku a že se potvrzuje fakt, že zahraniční studenti medicíny neštudují v SR preto, aby pracovali v slovenskom zdravotníctve. Očakávania medikov sú nastaveným zrkadlom aktuálnej situácie a mali by sa stať inšpiráciou a výzvou pre politikov, odborníkov, lekárske fakulty i zamestnávateľov pri prijímaní rozhodnutí a nastavení procesov tak, aby pozitívne ovplyvnili rozhodovanie našich budúcich lekárov," uvedl předseda Prešovského samosprávného kraja **PaedDr. Milan Majerský, PhD.**

„V současnosti se ukazuje, jak kvalitní lékaře má naše republika. Prokazují jak svoje profesní znalosti a dovednosti, tak obětavost, se kterou se vrhli do boje proti koronavirové pandemii. Výzkum demonstruje, že nejen čeští studenti medicíny zde většinou hodlají po získání titulu zůstat, což je v mých očích důkazem toho, že naše zdravotnictví má co nabídnout. Rovněž doufám, že ti, kteří zvolí kariéru v zahraničí, se k nám časem vrátí, aby předali nabyté zkušenosti kolegům. Tady v Brně budou mít vždycky dveře otevřené. Z výzkumu je také patrné, že domácí fakulty aktivně podporují praxi studentů nad rámec jejich běžných povinností a že naši pracovití studenti této možnosti rádi využívají. Z toho mám velkou radost a doufám, že tento trend bude pokračovat," řekla primátorka města Brna **JUDr. Markéta Vaňková.**

„Vítám poměrně velký zájem mediků o práci v nemocnicích. Je významný i rozdíl mezi zájmem jít do krajských nemocnic, kde v České republice je téměř dvojnásobně vyšší než na Slovensku. To do značné míry ukazuje kvalitní síť krajských nemocnic, kde je, kromě investic do betonu a přístrojů, snaha vytvořit pro mladé lékaře příznivé podmínky pro jejich zapracování a další vzdělávání. Právě toto je vidět i z odpovědí respondentů této ankety, kde všichni ve shodě uvádí jako hlavní faktor ovlivňující volbu jejich pracovního místa jasné a jednoznačné podmínky na jejich předatestační a specializační přípravu. Snahou jihočeských nemocnic je připravit jim tyto podmínky na míru, s možností využití praxe ve velké krajské i menší okresní nemocnici, a věříme, že připravovaná novela vyhlášky o vzdělávání lékařů v kmenech i následné specializační vzdělávání nám toto umožní. Stávající legislativa je v tomto překážkou, na kterou opakovaně upozorňujeme Ministerstvo zdravotnictví České republiky. Dalším jednoznačným požadavkem mladých lékařů je vyvážení pracovního a osobního času, což je pro stávající generaci typické, a i k tomuto požadavku umí naše nemocnice přihlédnout v rámci zapojení do služeb, provozu oddělení, ale i poskytováním studijního volna před atestací nebo zkouškou z kmenu. Věříme, že čísla zájemců o práci v nemocnicích, zveřejněné v tomto průzkumu, se projeví i v praxi a přivítáme je v našich jihočeských nemocnicích," uvedl předseda představenstva Nemocnice Prachatice, a.s. a člen představenstva Jihočeské nemocnice, a.s. **Ing. Michal Čarvaš, MBA.**

„Výsledky letošního barometru potvrzují, že většina studentů chce po skončení studia zůstat a pracovat v České republice, jak jsme již zaznamenali v průzkumu z minulého roku. Klíčovým vodítkem k výběru budoucího místa jsou pro mladé lékaře zkušenosti z praxe, které získali již během studia, nejčastěji ve fakulturních a univerzitních nemocnicích. Proto je důležité věnovat studentům na praxích pozornost a zajistit jejich kvalitu, protože to je může motivovat v budoucnu do zařízení nastoupit. Nezávisle na faktu, zda absolvent plánuje nastoupit do nemocničního, či ambulantního provozu, akcentují stále stejné hodnoty pro výběr zařízení. Obě skupiny těch, kteří chtějí zůstat i odejít, se ve svých odpovědích shodují, že nejdůležitější jsou pro ně kvalitní specializační příprava a supervize. Liší se však v důrazu na platové a životní podmínky. Většina respondentů chce pracovat v sousedních státech a nevzdalovat se tak rodné zemi, do které by se chtěli po určité době vrátit, jelikož, jak můžeme vidět, více jak polovina plánuje strávit v zahraničí méně než 10 let, a poté se vrátit zpět. Dokonce i někteří zahraniční studenti. Alarmující by pro nás měl být počet studentů, kteří po ukončení studia plánují navazující studium Ph.D. Stálo by za zamyšlení, jakými způsoby zatraktivnit mezi absolventy tuto možnost a podpořit začínající doktorandy,“ řekl prezident Asociace studentů medicíny Lékařské fakulty v Hradci Králové Univerzity Karlovy **Pavel Petraš**.

„Z výsledků průzkumu „Barometr mezi mediky 2019“ lze spatřit, oproti předchozímu ročníku, změny ve struktuře respondentů, konkrétně pak v množství hlasujících zahraničních studentů jak v České, tak ve Slovenské republice. Větším zapojením zahraničních studentů do průzkumu jsme získali další úhel pohledu na zdravotnictví jako takové. Obecně lze vysledovat, že výsledky čistě za Českou republiku jsou rozdílné vůči výsledkům za republiku Slovenskou, hlavně díky studentům studujícím na českých fakultách, mající slovenské občanství. Pro všechny lékařské fakulty je zajímavá zpětná vazba studentů ve vztahu k možnosti praxe, kdy studenti poskytují odpovědi na otázky, kde by chtěli svou praxi vykonávat a proč. U fakulturních nemocnic studenti očekávají během praxe rozmanitost pacientů i výkonů, u krajských nebo městských nemocnic pak osobnější přístup a možnost více se zapojit do samotného provozu. Soukromé nemocnice, kromě možnosti většího osobního přístupu, často dle studentů disponují lepším vybavením. Sám jsem velice zvědavý na další ročník tohoto průzkumu, který, troufám si říci, bude v některých odpovědích významně ovlivněn aktuální situací, se kterou se nyní musí naše společnost vypořádat. Je velice chválné, jaký postoj zaujali mladí lékaři v tak náročném období, kdy se dobrovolně stali „bojovníky v první linii“, aby pomáhali v nemocnicích přetíženému personálu. De facto zažívají na vlastní kůži to, o čem se veřejnost dovídá pouze z médií, a za to jim také patří náš velký dík,“ řekl zakladatel HealthCare Institute o.p.s. **Daniel Vavřina**.

Detailní informace a vyhodnocení celostátního průzkumu „Barometr mezi mediky (studenty 4., 5. a 6. ročníků lékařských fakult v České republice a na Slovensku)“ naleznete v dokumentu, který je přílohou tiskové zprávy.

KONTAKT:

Daniel Vavřina

zakladatel, HealthCare Institute o. p. s.

e-mail: d.vavrina@hc-institute.org

tel: +420 608 878 400

Děkujeme za podporu těmto partnerům:

Partneři projektu

**VŠEOBECNÁ
ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA
ČESKÉ REPUBLIKY**

Realizováno pod záštitou

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Organizátor projektu

Ministerstvo zdravotníctva
Slovenskej republiky

PROFIL REALIZÁTORA - HEALTHCARE INSTITUTE O.P.S.

1. CELOSTÁTNÍ PRŮZKUM „NEJLEPŠÍ NEMOCNICE ČR“

Komplexní hodnotící projekt se skládá ze čtyř analytických částí (strategických perspektiv dlouhodobé úspěšnosti nemocnic ČR): Spokojenost a bezpečnost **ambulantních a hospitalizovaných pacientů** nemocnic ČR (v r. 2020 již 15. ročník), spokojenost a bezpečnost **zaměstnanců** nemocnic ČR (v r. 2020 již 13. ročník), **finanční zdraví** nemocnic ČR (v r. 2020 již 13. ročník) ve spolupráci se společnostmi CRIF — Czech Credit Bureau, a. s. a Nexia AP a.s.

Od roku 2006, kdy nezisková organizace HealthCare Institute s tímto rozvojovým projektem začala, se dobrovolně zapojilo již přes **milión respondentů** (pacientů a zaměstnanců nemocnic).

VÝSLEDKY CELOSTÁTNÍHO PROJEKTU Z ROKU 2019 NALEZNETE ZDE:

<http://www.hc-institute.org/cz/projekty/nemocnice-ceske-republiky/celostatni-projekt-nemocnice-cr-2019.html>

2. ODBORNÁ KONFERENCE „EFEKTIVNÍ NEMOCNICE – STRATEGIE ZDRAVOTNÍCH POJIŠŤOVEN A NEMOCNIC“

Odborná konference je diskusní platforma pro představitele nemocnic, zdravotních pojišťoven, ministerstva, ambulantních lékařů a pacientů. Je také prostorem pro prezentaci „Best practices“ ředitelů nemocnic a odborníků ve zdravotnictví v oblasti zvyšování efektivity a kvality poskytované péče a zaměřením zvyšování produktivity, kvality a výkonnosti nemocnic.

VÝSTUPY Z ODBORNÉ KONFERENCE Z ROKU 2019 NALEZNETE ZDE:

<http://www.hc-institute.org/cz/projekty/efektivni-nemocnice/odborna-konference-efektivni-nemocnice-2019.html>

3. CELOSTÁTNÍ PRŮZKUM „ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA ROKU“

6. ročník celostátního průzkumu „Zdravotní pojišťovna roku 2020“ má za cíl postupné zlepšování kvality služeb směrem k poskytovatelům zdravotní péče a také k pojištěncům. Zdravotní pojišťovny jsou celoročně hodnoceny z pohledu finanční kondice, pojištěnců, ředitelů nemocnic, ambulantních lékařů a preventivních programů.

VÝSLEDKY CELOSTÁTNÍHO PROJEKTU Z ROKU 2019 NALEZNETE ZDE:

<http://www.hc-institute.org/cz/projekty/zdravotni-pojistovna-roku/zdravotni-pojistovna-roku-2019.html>

4. PRŮZKUM „BAROMETR MEZI ŘEDITELI NEMOCNIC“

12. ročník projektu „Barometr českého zdravotnictví mezi řediteli 154 nemocnic“ hodnotí stávající situaci v českém zdravotnictví. Od roku 2018 je tento projekt realizován také mezi řediteli 100 slovenských nemocnic.

VÝSLEDKY CELOSTÁTNÍHO PROJEKTU Z ROKU 2019 ZA ČESKOU REPUBLIKU NALEZNETE ZDE:

<http://www.hc-institute.org/cz/projekty/barometr/barometr-ceskeho-zdravotnictvi-2019.html>

VÝSLEDKY CELOSTÁTNÍHO PROJEKTU Z ROKU 2019 ZA SLOVENSKOU REPUBLIKU NALEZNETE ZDE:

<http://www.hc-institute.org/cz/projekty/barometr/barometr-slovenskeho-zdravotnictvi-2019.html>

5. PRŮZKUM „BAROMETR MEZI MEDIKY“ (STUDENTY 4., 5. A 6. ROČNÍKŮ LÉKAŘSKÝCH FAKULT)

Prostřednictvím projektu „Barometr mezi mediky (studenty 4., 5. a 6. ročníků lékařských fakult v České republice)“ zjišťujeme, jaké množství studentů lékařských fakult v České republice plánuje po ukončení vysokoškolského studia hledat zaměstnání v České republice, a naopak, jaké množství studentů je již rozhodnuto opustit Českou republiku a hledat pracovní nabídky v zahraničí. Od roku 2017 je tento projekt realizován také mezi studenty slovenských lékařských fakult.

VÝSLEDKY CELOSTÁTNÍHO PROJEKTU Z ROKU 2019 NALEZNETE ZDE:

<http://www.hc-institute.org/cz/projekty/barometr-mez-mediky/barometr-mez-mediky-2019.html>

6. PRŮZKUM „BAROMETR MEZI STUDENTY ZDRAVOTNICKÝCH ŠKOL“ (STŘEDNÍCH, VYŠŠÍCH ODBORNÝCH A VYSOKÝCH ZDRAVOTNICKÝCH ŠKOL V ČR)

Navazující projekt na průzkum mezi studenty lékařských fakult. Pomocí dotazníkového šetření a následné analýzy získaných dat zjišťujeme, jaké množství studentů středních, vyšších odborných a vysokých škol plánuje po ukončení jejich studia hledat zaměstnání v České republice, a naopak, jaké množství studentů je již rozhodnuto opustit Českou republiku a hledat pracovní nabídky v zahraničí.

VÝSLEDKY CELOSTÁTNÍHO PROJEKTU Z ROKU 2017 NALEZNETE ZDE:

<http://www.hc-institute.org/cz/projekty/barometr-mez-sestrami/barometr-mez-budoucimi-zdravotnimi-sestrami-2017.html>

7. PRŮZKUM „BAROMETR MEZI PACIENTSKÝMI ORGANIZACEMI“

Speciální průzkum mezi představiteli 150 patientských organizací v České republice, kteří prostřednictvím speciálního dotazníku hodnotí stávající situaci v českém zdravotnictví a jaký vliv má tato situace na jejich členy (tzn. pacienti – odběratele zdravotní péče).

VÝSLEDKY CELOSTÁTNÍHO PROJEKTU Z ROKU 2016 NALEZNETE ZDE:

<http://www.hc-institute.org/cz/novinky/tiskova-zprava-informacni-propojeni-nemocnic-a-ambulanci-s-pacientskymi-organizacemi-je-nedostatecne.html>